

[Jørgen Peder Hansen.]

som bekendt er det kun dåre og døde, som ikke skifter standpunkter.

I udvalget vil vi gerne drøfte en række andre problemer. Det gælder notatudstedelse efter § 4, som vi anser for en særdeles central bestemmelse i forslaget, hvis loven ikke uden videre skal kunne udhules; det gælder også spørgsmålet om et eventuelt ankenævn og endvidere den omtalte revisionsbestemmelse. Lad mig i øvrigt udtrykke tilfredshed med forslagets udformning. Partsoffentlighedsloven er efter min formening på en udmærket måde indføjet i forslaget, som vi gerne drøfter nøjere i et udvalg.

Langkilde: Det vil vel være naturligt at indlede med at lykønske justitsministeren med fremsættelse af forslaget om offentlighed i forvaltningen. Gennem snart mange år har ministeren dels personlig, dels på det konservative folkepartis vegne været en energisk fortaler for offentlighed i forvaltningen. I kommissionsen af 1956 gav han sammen med andre i mindretallet udtryk for ønsket om offentlighed i forvaltningen, og ministeren var også medforslagsstiller i 1967 til et forslag, som på flere punkter stemmer overens med det nu fremsatte.

Justitsministeren kan vel også rose sig af, at hans argumenter er blevet stærkere og stærkere med årene, idet man vel ikke kan frakende det en vis betydning for den noget venligere holdning, som socialdemokratiet indtog til forslaget. Det må givetvis være ministerens argumenter, der har været afgørende. Det faktum, at socialdemokratiet ikke mere er i regering, kan selvfølgelig ikke på dette punkt have været grunden. Når socialdemokratiets ordfører går videre og vil fjerne bestemmelsen om begrænsning i § 1, stk. 2, synes jeg dog, at han overgår ministeren, og jeg tror, at selv ministeren vil være betænkelig ved at tage dette meget store skridt.

Der er vel grund til at understrege, at forslagets gennemførelse i virkeligheden er ensbetydende med en ret revolutionerende ændring i dansk forvaltning. Bortset fra det yderst beskedne og tøvende skridt, som blev taget med partsoffentlighedsloven af 1964, har dansk forvaltning i al fald siden enevældens dage været et lukket

land for offentligheden. Da man fik den første frie forfatning her i landet, satte man ind på en ændring af retsplejens regler. Man har øjensynlig ikke haft forvaltningen i tankerne. Man satte ind på at få offentlighed i retsplejen; det lykkedes i 1919; og det har nu fungeret til almindelig tilfredshed i 50 år. Ingen kunne vel i dag tænke sig at vende tilbage til de forhold, man havde i retsplejen før 1919. Det kan konstateres her i halvtredsåret, at den offentlighed, som vi fik i retsplejen, har været medvirkende til at skabe tillid til retsplejen her i landet.

Det har i den offentlige diskussion om forslaget fra flere sider været hævdet, at det ikke var særlig vidtgående, fordi det ikke skaber regler, som svarer til de svenske. Men det er efter min mening en helt falsk og vildledende problemstilling. Man må nemlig erindre sig, at udgangspunktet i Sverige, som også fremhævet af hr. Jørgen Peder Hansen, er fuld offentlighed i forvaltningen og altid har været det, medens udgangspunktet hos os er det stik modsatte. Det kan man også læse ud af den betegnelse, lovene har. I Sverige hedder loven sekretess-loven; det vil sige, at den ud fra princippet om, at der i øvrigt gælder fuld offentlighed, fastsætter nogle indskrænkninger. Derimod instituerer vi gennem den nye lov, som hedder lov om offentlighed i forvaltningen, en helt ny tilstand af offentlighed, idet vi så selvfølgelig tilføjer nogle begrænsninger. Men alene i lovenes navne ligger der altså en klar understregning af forskellen mellem udgangspunkterne, og derfor er det efter min mening urimeligt at sige, at dette ikke er et vidtgående skridt, fordi man i Sverige har en anden ordning, som man altså har haft igennem meget lang tid. I virkeligheden er det et meget vidtgående skridt, og jeg er da ikke i tvivl om — og det er den højtærede minister sikkert heller ikke — at det i en overgangsperiode nok kan give visse vanskeligheder, som vi imidlertid må se at overvinde.

Jeg må sige, at jeg er enig i den omtalte bestemmelse i § 1, stk. 2, om, at der må kræves en individualisering af sagen. Jeg synes, det er et rigtigt udgangspunkt. Det er muligt, at vi på et senere tidspunkt kan komme videre; der er jo tale om en proces her, og det er da kun naturligt, at man, når